

Znak sprawy: DGWiŻŚ-6.75.83.2022.JM

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez senatora Stanisława Gawłowskiego w dniu 16 sierpnia 2022 r. (wpłynęło do Kancelarii Ministerstwa Infrastruktury w dniu 5 września 2022 r.) dotyczące katastrofy ekologicznej na rzece Odrze, poniżej przekazuję stosowne informacje.

1. Czy powstał - a jeśli nie, to na jakim etapie są prace z tym związane - system ochrony wód opracowywany przez Departament Rybactwa w Państwowym Gospodarstwie Wodnym „Wody Polskie” (dalej zwanym „Wody Polskie”)?

Na wstępie informuję, że opracowanie systemu ochrony wód nie znajduje się w zakresie zadań przypisanych do Departamentu Rybactwa w PGW Wody Polskie.

Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej odpowiada za przyjęcie „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2022 r. (Dz. U. poz. 243), a następnie za dokonywanie jego cyklicznych przeglądów i aktualizacji. Obecnie opracowywany jest projekt aktualizacji Programu działań, który zakłada następujące zmiany:

- zastosowanie elastycznego wiosennego terminu nawożenia,
- aktualizację wskaźników produkcji nawozów naturalnych i zawartego w nich azotu,
- korektę sposobu obliczania maksymalnych dawek nawozów azotowych,
- dodanie równoważników nawozowych dla ścieków i osadów ściekowych.

Dla projektu aktualizacji Programu działań została przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.), a przyjęcie dokumentu zaplanowane jest na koniec 2022 r.

Ochrona zasobów naturalnych, w tym wody, realizowana jest również poprzez system rolnictwa ekologicznego. Jego rozwój (stanowiący jeden z celów Strategii na rzecz bioróżnorodności i Strategii „Od pola do stołu”) wspierany w ramach interwencji I 8.11. Rolnictwo ekologiczne, przyczyni się do zmniejszenia w skali ogólnej zużycia przemysłowych środków produkcji (m.in. nawozów, pestycydów), co z kolei przełoży się na ograniczenie presji sektora rolnictwa na środowisko, w szczególności na ochronę jakości wód. Ponadto w ramach I 4.2 Ekoschemat – Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi w zakresie praktyki Międzyplony ozime/Wsiewki śródplonowe, promowane będzie pokrycie gleby roślinnością, co szczególnie w okresach newralgicznych, w których gleby są narażone na erozję, przyczyniać się będzie do ograniczania wymywania składników do wód podziemnych.

niepodległa

POLSKA
STRATEGIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Jednocześnie informuję, że Ministerstwo Infrastruktury we współpracy z Ministerstwem Klimatu i Środowiska, Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji prowadzi prace związane z opracowaniem projektu ustawy w sprawie rewitalizacji rzeki Odry.

Projekt ustawy będzie dotyczył następujących obszarów:

- 1) Odbudowy zasobów przyrodniczych, w szczególności wsparcia inwestycji mających na celu polepszenie warunków wodnych w obszarze dorzecza Odry;
- 2) Zapewnienia ewentualnych działań kompensacyjnych;
- 3) Wzmocnienia monitoringu środowiskowego, a także wymiany informacji między właściwymi organami;
- 4) Wprowadzenia rozwiązań systemowych mających poprawić jakość wody w rzekach, a także odpowiednich działań w sytuacji wystąpienia zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem wody.

W obecnie procedowanych projektach II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzecza stanowiących podstawowy dokument dla racjonalnego i zrównoważonego gospodarowania wodami, którego celem jest m.in. zapewnienie osiągnięcia dobrego stanu wód i ekosystemów od wód zależnych, zaplanowano szereg działań prośrodowiskowych/naprawczych.

Dla samej rzeki Odry (dla poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych zagrożonych nieosiągnięciem celu środowiskowego) zostało zaplanowanych **ponad 250 działań naprawczych, mających na celu poprawę warunków hydromorfologicznych**. Do ich realizacji zostały wskazane konkretne jednostki m.in. PGW WP, sprawujący nadzór nad obszarami chronionymi, inspekcja ochrony środowiska. Są to głównie działania z zakresu:

1. **Poprawy warunków dla obszarów chronionych (177 działań)** – w większości dot. obszarów Natura 2000, mających na celu redukcję dopływu zanieczyszczeń oraz ochronę siedlisk lub gatunków, w tym działania ukierunkowane m. in. na rewitalizację starorzeczy oraz ograniczenie regulacji koryt rzecznych.
2. **Poprawy warunków hydromorfologicznych rzek i potoków (38 działań)**, w tym ochrony i odtwarzania naturalnych procesów hydromorfologicznych w korycie (zgodnie z katalogiem dobrych praktyk prac utrzymaniowych oraz katalogiem działań naprawczych opracowanym w ramach Krajowego programu renaturyzacji wód powierzchniowych) oraz prowadzenia działań ograniczających negatywne oddziaływanie budowli regulacyjnych i przekształceń hydromorfologicznych.
3. **Redukcji emisji i zrzutów substancji priorytetowych (5 działań)** w ramach kontroli przestrzegania warunków ustalonych w decyzjach i warunków korzystania z wód (przegląd pozwoleń wodnoprawnych oraz kontrola gospodarowania wodami).
4. **Zapewnienia ciągłości biologicznej i morfologicznej rzek i potoków (5 działań)**, poprzez prowadzenie działań wynikających z wymagań dla obszarów chronionych w zakresie dobrego stanu hydromorfologii.
5. **Zapewnienia ciągłości biologicznej rzek i potoków (27 działań)**, w tym przebudowy budowli piętrzących, kontroli funkcjonowania urządzeń do migracji ryb oraz monitoringu skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb.

2. Czy w związku z wprowadzonym zakazem wędkowania, obejmującym w dniu 16 sierpnia 2022 r. obwody rybackie rzeki Odry nr 3, 4 i 5 na terenie województwa zachodniopomorskiego oraz Jezioro Portowe położone na Zaleskich Łęgach, między ramionami Regalicy i Odry Zachodniej, przewidywane są rekompensaty, w szczególności zwrot opłat rocznych poniesionych przez użytkowników z tytułu zawartych umów użytkowania obwodów rybackich?

Nad systemem wypłat rekompensat dla przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą pracuje Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. W ramach specustawy dotyczącej sytuacji na Odrze, PGW Wody Polskie zgłosiło potrzebę wypłat rekompensat dla wędkarzy i użytkowników rybackich.

Przyjęcie specustawy stworzy upoważnienie ustawowe, które pozwoli na wydanie rozporządzenia Rady Ministrów określającego szczegółowe warunki i tryb udzielania pomocy, uwzględniając konieczność zapewnienia zgodności tej pomocy z rynkiem wewnętrznym, efektywnego i skutecznego jej wykorzystania oraz przejrzystości jej udzielania.

Jednocześnie ustawa o szczególnym wsparciu podmiotów poszkodowanych w związku z sytuacją ekologiczną na Odrze określi zasady ustalania prawa do jednorazowego świadczenia pieniężnego za określony miesiąc, przeznaczonego na ograniczenie niektórych skutków ekonomicznych związanych z sytuacją ekologiczną na rzece Odrze oraz zasady jego wypłacania.

Nowa ustawa przewiduje wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 3010 zł za każdego ubezpieczonego pracownika. Firma otrzyma świadczenie, jeżeli jej przychód spadł o min. 50 proc. w stosunku do przychodu uzyskanego w jednym z dwóch miesięcy poprzedzających ten miesiąc albo w analogicznym miesiącu poprzedniego roku.

O pomoc będą mogli ubiegać się przedsiębiorcy m.in. z branży:

- turystycznej (hotele i inne obiekty noclegowe, działalność organizatorów turystyki itd.),
- gastronomicznej (restauracje, bary itd.),
- sportowo-rekreacyjnej (wypożyczalnie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego, wynajem i dzierżawa środków transportu wodnego itd.).

Pełen krąg podmiotów, którym będzie przysługiwać jednorazowe świadczenie, zostanie wyszczególniony w rozporządzeniu Rady Ministrów. Podobnie jak okresy, za jakie wypłacane będzie świadczenie.

Wypłata jednorazowego świadczenia będzie dokonywana przez ZUS niezwłocznie po wyjaśnieniu ostatniej okoliczności mającej wpływ na prawo do świadczenia i jego wysokość. Wypłata zostanie przekazana na rachunek bankowy zewidencjonowany na koncie przedsiębiorcy. Zakład poinformuje na profilu informacyjnym płatnika składek o kwocie wypłaconego jednorazowego świadczenia. Ze świadczenia nie będzie możliwe dokonywanie potrąceń i egzekucji.

Jeżeli dalszy proces legislacyjny będzie przebiegał równie sprawnie, już wkrótce będzie można przystąpić do realizacji wypłat, aby wesprzeć nadodrzańskich przedsiębiorców.

3. Czy w związku z katastrofą ekologiczną na rzece Odrze „Wody Polskie” planują wstrzymanie kontroli wykonywania umów użytkowania obwodów rybackich przez użytkowników obwodów rybackich rzeki Odry (m.in. Odra nr 2, Odra nr 1)?

Realizacja zawartych umów jest podstawowym obowiązkiem użytkownika rybackiego. Natomiast zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybnictwie śródlądowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 883) marszałek województwa w wyjątkowo uzasadnionych przypadkach, a zwłaszcza w razie znacząco pogarszającego warunki bytowania ryb lub masowego wystąpienia chorób ryb, może, w drodze decyzji administracyjnej wydanej po zasięgnięciu opinii dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej PGW Wody Polskie, zwolnić uprawnionego do rybnictwa od obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej lub uznać zbiornik wodny za nieprzydatny do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej na czas określony.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w ramach opinii, o których mowa w ww. artykule ustawy będą pozytywnie rekomendowały takie decyzje administracyjne.

4. Czy w związku z katastrofą ekologiczną na rzece Odrze „Wody Polskie” planują zmiany zawartych umów użytkowania obwodów rybackich rzeki Odry, w szczególności w zakresie dokonywanych zarybień, nakładów rzeczowo-finansowych na zarybienia i ważności operatów rybackich, mając na uwadze, że zarybienia i prowadzenie gospodarki rybackiej są niemożliwe do czasu ustalenia, że rzeka jest bezpieczna?

Nie ma potrzeby dokonywania takich zmian, ponieważ stosowne rozwiązania przewidziane są w ustawie z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybnictwie śródlądowym na zasadach opisanych w udzielonej odpowiedzi na pytanie nr 3.

5. Czy w związku z katastrofą ekologiczną na rzece Odrze „Wody Polskie” opracowały wytyczne dla użytkowników obwodów rybackich, w szczególności w zakresie korzystania z wód i przeprowadzania zarybień?

W dniu 11 sierpnia b.r. została wydana decyzja Zarządu Województwa Dolnośląskiego o całkowitym zakazie połowu ryb na całym dolnośląskim odcinku rzeki Odry do dnia 30 września br. Tego samego dnia PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni we Wrocławiu poinformował użytkowników plaż (z którymi podpisane są stosowne umowy) umiejscowionych na międzywalu rzeki Odry we Wrocławiu o całkowitym zakazie kontaktów z wodą przez wszystkie osoby i zwierzęta korzystające z plaż. Dzierżawcy terenu zostali także poinformowani o obowiązku wystawienia odpowiednich tablic dotyczących zakazu kontaktu z wodą przez korzystających z plaż. Odnosząc się do kwestii samych zarybień pragnę poinformować, że możliwość przeprowadzania wymienionych akcji możliwa będzie po dokładnym zbadaniu utraconych liczbowo i gatunkowo ryb, jak i po upewnieniu się, że zarybianie na szeroką skalę przysięnie zakładane korzyści.

6. Jaką liczbą pracowników dysponuje Departament Rybactwa w „Wodach Polskich” i czy są to osoby wykwalifikowane, które gwarantują prawidłową i terminową realizację zadań?

O rybackiej gospodarce w obwodach rybackich decydują Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej PGW Wody Polskie. Departament Rybactwa PGW Wody Polskie prowadzi monitoring i nadzór nad wykonywaniem gospodarki rybackiej w obwodach rybackich przez uprawnionych do rybactwa użytkowników.

W Departamencie Rybactwa PGW Wody Polskie aktualnie zatrudnionych jest dziesięciu pracowników - w tym trzech ichtiologów. Wszystkie zatrudnione osoby posiadają wykształcenie wyższe oraz doświadczenie zawodowe. Wykwalifikowana kadra gwarantuje prawidłową i terminową realizację zadań.

7. Czy planowane jest wprowadzenie działań systemowych w celu odbudowy zdegradowanego środowiska rzeki Odry? Czy działania te będą uwzględniać współpracę ze środowiskiem wędkarskim, w szczególności z Polskim Związkiem Wędkarskim? Kiedy można spodziewać się ewentualnych decyzji w tym zakresie?

Niezależnie od wymienionych w pkt 1 działań systemowych, od 16 sierpnia 2022 r. pracuje zespół ekspercki badający przyczyny katastrofy ekologicznej, powołany przez Minister Klimatu i Środowiska, Panią Annę Moskwę. Podczas konferencji w dniu 29 września 2022 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska podsumowało pracę zespołu naukowców oraz przedstawiło wnioski multidyscyplinarnego raportu eksperckiego, będącego nie tylko wyjaśnieniem obecnej sytuacji, ale też dokumentem pozwalającym zapobiec tego typu sytuacjom w przyszłości. Blisko 300-stronicowy dokument zawierający analizy, wyniki badań i przypisy naukowe został opublikowany w dniu 30 września 2022 r.

PGW Wody Polskie współpracuje z Polskim Związkiem Wędkarskim (dalej: PZW). Przykładem takiej współpracy jest poinformowanie PZW w dniu 27 lipca 2022 r. przez Kierownika Stopnia Wodnego Oława o pojawieniu się śniętych ryb i podjęcie wspólnych działań ukierunkowanych na zbieranie śniętej ichtiofauny. Współpraca będzie dalej realizowana celem przywrócenia Odrze jej prawidłowego stanu.

Z poważaniem

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Dokument podpisany elektronicznie przez:

Marek Gróbarczyk
Sekretarz Stanu